

IMF Survey

KÜRESEL EKONOMİK KRİZ

İstanbul'daki Toplantılarda Toparlanma Dönemine Yönelik Strateji Belirlenecek

IMF Survey online
9 Eylül 2009

- G-20'ye göre, İstanbul'daki toplantılar küresel ekonomik toparlanma stratejisinin koordinasyonu açısından büyük önem taşıyor
- Finans sisteminde yapısal reform hala en önemli konulardan biri
- Kriz sonrası döneme geçişin anahtarı, uygulanan politikaların küresel düzeyde koordinasyonu

Dünya ekonomisinin çöküşün eşiğine gelmesinden bir yıl sonra, dünyanın dört bir yanından siyasi liderler ve finans sektörü çalışanları, Ekim ayının başında İstanbul'da düzenlenecek olan IMF - Dünya Bankası Yıllık Toplantıları ile son bulacak olan bir dizi üst düzey toplantı kapsamında bir araya gelecek. En önemli gündem maddeleri, krize verilen küresel tepkinin değerlendirilmesi ve bir sonraki adımın ne olması gerektiğinin tartışılması olacak.

24-25 Eylül'de [20 gelişmiş ve gelişmekte olan pazar ekonomisinin](#) bir araya geleceği Pittsburgh zirvesinin ardından düzenlenecek olan [Yıllık Toplantılar](#), 1930'larda yaşanan Büyük Buhrandan sonra dünya ekonomisinin karşı karşıya kaldığı en ağır kriz sonrasında uygulanacak stratejinin belirlenmesi açısından büyük önem taşıyor.

186 ülkenin maliye bakanlarını, merkez bankası uzmanlarını, önde gelen işadamlarını, akademisyenlerini ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerini bir araya getirecek olan Ekim Toplantılarına Türkiye ev sahipliği yapacak. Toplantılarda ufukta beliren ekonomik toparlanmanın nasıl desteklenebileceği tartışılacak.

Rahatlamak için erken

Dünyanın önde gelen ekonomilerinin koordineli politikalarının da yardımıyla dünya ekonomisi çöküşün eşiğinden dönerken, IMF yetkilileri rahatlamak için henüz çok erken olduğunun altını çiziyor. IMF Başkanı Dominique Strauss-Kahn, 4 Eylül'de Berlin'de [Alman Merkez Bankası'nda](#) yaptığı konuşmada, toparlanmanın zaman alacağını ve toparlanma sürecinde yeni istihdam olanakları yaratılmaması riskinin halen devam ettiğini belirtti. Strauss-Kahn "Finans piyasaları ve üretim istikrara kavuşsa dahi devam etmesi ihtimali bulunan yüksek işsizliğin sosyal ve ekonomik maliyetleri beni kaygılandırıyor." ifadesini kullandı.

IMF Birinci Başkan Yardımcısı [John Lipsky](#), [Fonun IMFdirect adlı blogunda](#) yaptığı açıklamada şunları söyledi: "En kötü günler geride kalmış olsa da, iyileşme süreci tamamlanmaktan henüz çok uzak. Önümüzdeki yıl ekonominin büyümeye başlaması için, bir dizi önemli politikanın hayata geçirilmesi ve özel sektörün başladığı işi bitirmesi gerekiyor."

Londra’da 4-5 Eylül tarihlerinde düzenlenen ve [G-20](#) ülkelerinin maliye bakanlarını ve merkez bankası başkanlarını bir araya getiren bir toplantıda, politikalara yön veren merciler, finans piyasalarının istikrara kavuşmakta ve dünya ekonomisinin düzelmekte olduğunu kabul ettiklerini, ancak buna rağmen büyüme ve istihdam konusunda çok iyimser olmadıklarını ve özellikle de krizin çok sayıda düşük gelirli ülke üzerindeki etkileri konusunda kaygılı olduklarını belirttiler.

Toparlanma süreci

IMF’nin açıklamalarına göre, dünya ekonomisi Büyük Buhran’dan bu yana görülen en ağır durgunluktan çıkmaya başladı, ama toparlanma süreci her yerde aynı hızda ilerlemiyor ve doğru politikalarla desteklenmesi şart. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere gelen ekonomik veriler, küçülmenin hız kestiğini ve bazı ülkelerde büyümenin başladığını, yani durgunluğun dip noktasının geçildiğini gösteriyor. Ancak gelişmiş ve gelişmekte olan pazarlarda mali durum düzelmeye devam etse de, dünya finans sistemi henüz normale dönmüş değil, ve pek çok pazarda kamu desteğine olan yoğun ihtiyaç devam ediyor.

Önümüzdeki dönemde, toparlanma süreci ağır bir seyir izleyecek. IMF yetkililerine göre, kredi imkânlarının sınırlı olması, bireylerin bütçelerini denkleştirme ihtiyacı duyması ve işsizliğin halen artmakta olması gibi nedenlerle, önümüzdeki dönemde özel sektör talebinin sınırlı düzeyde kalması bekleniyor. IMF bu nedenle, ekonomideki toparlanma iyice belirgin hale gelene ve işsizlik düşmeye başlayana kadar, krizle mücadeleyle yönelik politikalara ara verilmemesi gerektiğinin altını çiziyor.

IMF Baş Ekonomisti Olivier Blanchard’ın IMF’nin üç ayda bir yayınlanan [Finance & Development](#) dergisindeki bir makalesinde belirttiğine göre, gerekli ayarlamaların yapılmasına ve dengelerin yeniden kurulmasına yönelik politikaların hem ülkelerin kendi içinde hem de ülkeler arasında başarılı bir şekilde koordine edilmesi büyük önem taşıyor ve IMF bu amaçla küresel bir strateji uygulanması konusunda ülkelere yardımcı olacak fikirler üzerinde çalışıyor.

IMF kriz karşısında küresel düzeyde verilecek tepkinin koordinasyonuna yardımcı oldu ve bu tepki de muhtemelen canlandırıcı tedbirlerin koordineli bir şekilde alınmasını sağlayarak çöküşün çok daha şiddetli olmasını önledi. Gecikmeksizin mali destek de sağlayan IMF, krizin başından bu yana 165 milyar doları aşan miktarda krediyi taahhüt etti veya ödedi. Ağustos ayının sonlarına doğru, IMF, üye ülkelerin rezervlerini güçlendirmeleri amacıyla 250 milyar dolar değerinde ilave [Özel Çekme Hakkını](#) da kullanıma sundu.

9 Eylül’de yapılan ilave tahsisatla birlikte, toplam tahsisatın yaklaşık olarak 110 milyar dolarının gelişmekte olan ülkelere, ve bunun 20 milyar doları aşan bir kısmının da düşük gelirli ülkelere gitmesi sağlanmış oldu. Kredi hacmini arttıran IMF, düşük gelirli ülkelere kriz karşısında bütçe açıklarını arttırmaları yönünde tavsiyede bulunuyor. Fon ayrıca kredi veren ülkeleri, yardım miktarını arttırarak daha fakir ülkelere yardımcı olma taahhütlerine uymaya da teşvik ediyor.

Politikaların koordinasyonu

[Krizle Çözüm, Toparlanmaya Destek](#) başlığını taşıyan İstanbul toplantılarında aşağıdaki temel konular ele alınacak:

- **Talep dengesinin yeniden kurulması.** Ekonomi kendine geldikçe, küresel talep dengesinin tüm ülkeleri kapsayacak şekilde yeniden kurulması gerekecek. Bu ise, gelişmiş ülkelerin finans sistemlerinin iyileştirilmesi ve gelişmekte olan Asya ekonomilerinde iç talebin arttırılması da dahil olmak üzere birtakım ciddi politikaların uygulanmasını gerektirecek.
- **Finans sistemi reformları** şu anda istenen hızda gerçekleştirilemiyor. IMF, sermaye yeterliliğine ilişkin şartların ağırlaştırılması ve risk karşısında daha hassas hale getirilmesi çağrısında bulunuyor. Makro-ihiyati denetimin operasyonel çerçevesine yönelik çalışmalar da hala tamamlanmış değil.
- **Finans sisteminin sağlığına kavuşturulması.** Finans sektörüne yönelik politikalar piyasaların istikrar kazanmasına yardımcı olmuş olsa da, finans sisteminin tekrar sağlığına kavuşması için ek önlemler alınması gerekiyor. Bunlar arasında yeniden sermayelendirme çalışmalarının devam etmesi ve sorunlu aktiflerin çözüme kavuşturulması da bulunuyor. Sağlıklı bankaların kamu desteğine olan bağımlılığının kademe kademe azaltılmasına yardımcı olmak amacıyla teşvikler verilmesi de gerekiyor.
- **Canlandırma politikalarına son verilirken temkinli olunmalı.** Kamu müdahalesine gereğinden önce son verme ve bunun sonucunda finansal istikrarı ve ekonomik toparlanmayı geciktirme riski ile, bu tip müdahalelerin süresini gereğinden fazla uzatma ve bunun sonucunda özel sektöre verilen teşvikleri etkisiz kılma ve yeni tehlikeler yaratma riski arasında uygun bir dengenin kurulması, en önemli zorluklardan biri olarak ortaya çıkıyor.
- **Risklerin tespit edilmesi.** Farklı sektör ve ülkelerdeki risklerin tespiti ve risk haritasının netleşmesi açısından, düzenleme ve denetleme çalışmalarının daha etkin hale getirilmesi gerekiyor.

IMF, potansiyel sorunlara dikkat çekerek ve politikalara yön veren mercilere gerekli tepkinin verilmesini sağlayacak çeşitli seçenekler sunarak, uluslararası finans sistemi üzerindeki gözetimine devam etmeyi düşünüyor. Fon ayrıca finans sektörüne yönelik reformların planlanması ve hayata geçirilmesi konusunda ilgili ülkelere teknik destek vermeye de devam edecek.

İstanbul binlerce kişiyi ağırlamaya hazır

Sanayileşmiş ve gelişmekte olan ülkelerin oluşturduğu G-20 grubunun en önemli üyelerinden biri olan Türkiye, bu toplantılara 1955 yılından sonra ikinci kez ev sahipliği yapmış olacak.

Toplantılar, politikalara yönelik tartışmalara ev sahipliği yapmanın yanında, politikalara yön veren kurumlara sivil toplum kuruluşlarıyla ve özel sektörle bir araya gelme imkânı da verecek. Bu gruplarla daha önce de gayriresmi toplantılar yapan IMF, önümüzdeki haftalarda Türkiye'ye gelecek olan Fon yetkilileri aracılığıyla bu toplantılara devam edecek.

Yıllık toplantıların hemen öncesinde, çok çeşitli konuların ele alınacağı [bir dizi seminer](#) düzenlenmesi planlanıyor. Ele alınacak başlıca meseleler arasında, politikaların ekonomik toparlanmaya ve istihdam yaratılmasına ne şekilde yardımcı olabileceği, küresel finans sistemini nelerin beklediği ve fakirlerin nasıl korunabileceği gibi konular bulunuyor. 3 Ekim’de yapılacak olan açılış oturumu *BBC World Debate* programı kapsamında ekranlara ulaşacak. Farklı oturumlarda yer alacak konuşmacılar arasında Ali Babacan, Nancy Birdsall, Paul Collier, Niall Ferguson, Stanley Fischer, Ngozi Okonjo-Iweala, Raghuram Rajan, Güler Sabancı, George Soros, Joseph Stiglitz, Dominique Strauss-Kahn ve Martin Wolf gibi isimler bulunuyor.

Toplantının www.bankfundmeetings.org adresindeki resmi web sitesinde, [katılım bilgileri](#) ve medyaya açık üst düzey görüşmelerin [takvimi](#) gibi konular yer alıyor. IMF’nin İstanbul toplantılarına nasıl hazırlandığı hakkında bilgi almak isteyenler içinse, toplantılar öncesinde IMF’ye ve dünya ekonomisine ilişkin son gelişmelerin yer aldığı “[İstanbul'a Doğru](#)” sitesi hizmet veriyor. İnternette bu toplantılar ve IMF ile ilgili bol miktarda [Türkçe](#) bilgi de bulunuyor.

Toplantılara ev sahipliği yapacak olan Türkiye’ye birkaç güne yayılan bir sürede 13.000 civarında katılımcı gelmesi bekleniyor. IMF’nin politika danışma grubu [Uluslararası Para ve Finans Komitesi](#) 4 Ekim’de, [Kalkınma Komitesi](#) ise 5 Ekim’de toplanacak. Bu toplantılar, tüm ülkelerin maliye bakanlarının ve merkez bankası başkanlarının küresel ekonomik meseleleri tartışmak ve IMF’ye yol göstermek amacıyla bir araya gelmesine imkân verecek.

Bunun ardından ise 6 ve 7 Ekim tarihlerinde Yıllık Toplantılar yapılacak.

Bu haberle ilgili yorumları lütfen imfsurvey@imf.org adresine gönderiniz.

Bu haber www.imf.org/imfsurvey adresinde yayınlanan *IMF Survey* dergisinden tercüme edilmiştir.